

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination July – 2026

Course Name : BSW

Date : 11-07-2026

Subject Name : માનવ અધિકાર અને ભારતીય બંધારણ
(Human Rights and Indian Constitution)

Time : 11:30am to 01:45pm
Max Marks : 70

Subject Code : BSW-303

પ્રશ્ન-1. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચની રચના કાર્ય અને તપાસ પ્રક્રિયા વિશે સમજાવો.
- (2) માનવ અધિકારોની કુદરતી વિચારસરણી જણાવો.

પ્રશ્ન-2. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) રાજ્ય અને તેના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો જણાવે તેનું મહત્વ સમજાવો.
- (2) બંધારણના મૂળભૂત અધિકાર તરીકે સ્વતંત્રતાનો અધિકાર સમજાવો.

પ્રશ્ન-3. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) મૂળભૂત ફરજો વિશે વિગતવાર સમજાવો.
- (2) માનવ અધિકારોનો અર્થ, સ્પષ્ટ કરી માનવ અધિકારો અંગે વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-4. ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે).

(14)

- (1) યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકાનું બંધારણ સમજાવો.
- (2) મહિલાલક્ષી મૂળભૂત અધિકારો સમજાવો.
- (3) મેગ્નાકાર્ટ -1215 જણાવો.
- (4) આમુખમાં ઉપયોગમાં લેવાયેલ શબ્દો જણાવો.

પ્રશ્ન-5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

(14)

(1) ભારતીય બંધારણ સભામાં ઉદ્દેશ પ્રસ્તાવ રજૂ કરનાર મહાનુભાવ કોણ હતા?

- A) ડો.બાબાસાહેબ આંબેડકર
B) કનૈયાલાલ મુનશી
C) જવાહરલાલ નેહરુ
D) ગાંધીજી

(2) કયા વર્ષમાં બંધારણીય સુધારા દ્વારા 'મૂળભૂત ફરજોલ્લ ઉમેરાઈ' હતી?

- A) 1972
B) 1973
C) 1975
D) 1976

(3) કયા મૂળભૂત અધિકાર વડે રાજ્ય બાળકો માટે ખાસ કાયદો બનાવી શકે?

- A) અનુચ્છેદ -18
B) અનુચ્છેદ 15 (3)
C) અનુચ્છેદ 16
D) અનુચ્છેદ - 17

(4) એ.પી. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ વિ. એમ.વી. નાયડુના કેસમાં જણવ્યા અનુસાર 1988માં, વન અને પર્યાવરણ મંત્રાલયે જોખમી ઉદ્યોગોની કેવી સૂચિ પ્રકાશિત કરી?

- A) કાળી સૂચિ (Black list)
B) લાલ સૂચિ (Red list)
C) લીલી સૂચિ (Green list)
D) પીળી સૂચિ (Yellow list)

(5) આર્થિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક અધિકારો પરની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી, 1966માં કેટલા માનવ અધિકારો છે?

- A) 18
B) 10
C) 16
D) 12

(6) માનવ અધિકારોની વૈશ્વિક ઘોષણામાં કેટલા માનવ અધિકારોની યાદી જાહેર કરવામાં આવી?

- A) 28
B) 22
C) 30
D) 27

(7) આર્થિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક અધિકારો પરની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી, 1966ના અમલીકરણની પ્રક્રિયા કેટલા ભાગમાં વહેંચવામાં આવી છે?

- A) 10
B) 5
C) 4
D) 6
